

الف: د خدای جل جلیل ذاتی صفتونه

هغه صفتونه دی چې د الله (جل جلیل)، د پاره ثابت وی
الله (جل جلیل)، د هغو صفتوبه ضد نه مو صوفیزی او هغه
صفتونه د حیات، قدرت، علم، سلام، سمع
بصرا او ارادی خنہ عبارت دی چې په لاندی
جدول کی شرحه سیزی.

شماره	صفت ذاتی	معنی	تشريع	صفت ضد ذاتی	تشريع	شماره
۱	حيات	ثوند	حيات د خدای جل جلیل	موت	يوز ذاتی صفت دی يعني الله همیشه ثوندی دی	په الله جل جلیل همیځکله مرگ نه رائی او نه فای سیزی

شماره	ذاتی صفت	معنی	تشریع	ذات صفت ضد	تشریع	تشریع
۲	قدرت	توان او طاقت	الله جلاله دقولو خلوقا تو دپیداکولو، ساملو، فاکولوا او بیرت (نا تو افی) شوندی کولوقدرت او توان لری .	عجز	الله جلاله دقولو خلوقا تو دپیداکولو، ساملو، فاکولوا او بیرت (نا تو افی) شوندی کولوقدرت او توان لری .	الله، جل جلر، هیچکله دناتو افی په صفت نه موصوفیزی او دهیچ شی د کولونه عابر نه دی.
۳	علم	پوهیل	د الله جل جلر، ذاتی صفت دی یعنی الله تعالی په تولو سکاره و پیتوشیا نور باندی پوره علم لری (نا پوهی) او هیچ شی دده علم لخن پت نه دی .	جهل	د الله تعالی هیچ کله د نا پوهی په صفت نه مو . صوفیزی او دهیچ شی دده دعلم نه بہر ندی .	الله تعالی هیچ کله د کونگولی په صفت نه موصوفیزی .
۴	سلام	خبری کول	د الله جل جلر، ذاتی صفت دی یعنی الله تعالی بیله دی تخته چی ثبیت نه (کونگولی) ضرورت ولی خبری کونکی دی . قرآن هم دالله کلام دی			الله تعالی هیچ کله د کونگولی په صفت نه موصوفیزی .

تشریح	د ذاتی صفت ضد	تشریح	معنی	ذاتی صفت	شمارہ
اللہ جل جلالہ د کوہنالی د صفت مختہ پاک او منزہ دی .	صَمَمْ	د اللہ جل جلالہ ذاتی صفت دی یعنی اللہ تعالیٰ ہول و سو و اوچت ، نزدی لی (کوہنالی) آواز و نہاد و خبری پہ ہروخت کی اوری .	اورید	سمع	۵
اللہ جل جلالہ د نابینائی او سہوند والی د صفت (ریوندوں) نہ پاک او منزہ دی	عَمَى نابینائی	اللہ تعالیٰ دھر خہ لیدونکی دی او - ھیچ شی تری پتہ نہ دی .	لیدل	بصر	۶
اللہ جل جلالہ ہیچکل د بی و اکی او بی اختیار کی پہ صفت نہ موصو - فیزی .	عَدْمٌ اردا بی ارادگی او بی اختیار	اللہ تعالیٰ جی دھر کھارا دہ او اختیار و کرپی ھنگ کیزی یعنی دھر شی پیدا کول او فنا کول د اللہ پہ ارادہ سرو کیزی .	قصد او اختیار	ارادہ	۷

نہ کوئی دجدول پہ حفظ مکلف نہی .

دالله جلاله فعلی صفتونه

هغه صفتونه دی چې دالله (جل جلاله) لپاره ثابت
وکړو د هغه په ضد هم موصوف کیدا ی شی
لكه تخلیق، ترزیق، احیاء، اعزاز چه په لاندې
جدول کی تشریح کیزی :

شماره	صفت	معنی	تشریح معنی	تشریح ضد	تشریح	تشریح
۱	تخلیق	پیدا کول	هر شه چې الله بزرگ و غواړی پیدا کړولی یې شی.	عدم تخلیق نه پیدا کول	الله جلاله که د حیینو شیانو پیدا کول و نه غواړی یې نه پیدا کوي.	
۲	ترزیق	وړکول	الله جلاله هرجاته چې و غواړی رنځت او رونړی وړکوی	منق	الله جلاله احتیاط لرکې چې حیینو شیانو ته سازوی وړ نکړي.	عدم ترزیق نه وړکول

شاره	صفت	معنی	تشریع	ضد	تشریع	تشریح
۳	احیاء	کول	الله جل جلاله هفه - ذات دی چی تر فندی	اما ت	الله جل جلاله هفه - کول دده، په - قدرت کی دی.	الله جل جلاله، کوالا دی شی چی ھینو سیانو تہ شوند و نہ بخوبی (مرہ کول) او یائی مر گئی.
۴	اعزاز	ور کول	الله جل جلاله هرجا تہ کہ و غواہی	اذلال (ذلت) (ور کول)	الله جل جلاله هرجا عزت و رکوی	الله جل جلاله هرجا کہ و غواری ذلت ور گئوی.

په الله جلاله باندی دايمان په متعلق عقاید

۱. الله (جل جلاله) موجود دی او دده په وجود کی شک

لسته -

۲. الله (جل جلاله) یودی شریک نه لری نہ په ذات او نہ په

شاکر دان رجدول په حفظ مکلت نه دی .

صفاتوکي .

۳ - د اللہ، جل جلالہ، سره هیڅوک مستابه نه دی او نه دی
د چا سره مستابهت لري نه په ذات او نه په
صفاتوکي .

۴ - د اللہ، جل جلالہ، شخن غیر هیڅوک د عبادت لایق نه دی
او نشته .

۵ - اللہ، جل جلالہ، همیشہ دکی او همیشہ به وی .

۶ - اللہ، جل جلالہ، هیڅکلہ نه فاکیزی .

۷ - هر شخه په جهان کی کیزی هغه د اللہ په ارادی
سره کیزی .

۸ - اللہ، جل جلالہ، همیشہ ٿوندی دی ده رشی -
ساتوونکی او محافظت دی .

۹ - اللہ، جل جلالہ، د ټولوکا یئناتو خالق (پیدا کوونکی)

اور ب (پالوونکی) دی.

۱۰ - د تولوشیا نومرک او شروند د اللہ (جل جلالہ) په اختیار کی دی.

۱۱ - اللہ (جل جلالہ) د ہر شی په کولو قادر دی اود۔
ھیچا مرستی ته احتیاج نہ لری.

۱۲ - اللہ (جل جلالہ) په ہر شی عالم، د ہر شی لیدونکی او اور بیدونکی دی.

۱۳ - دا اللہ تعالیٰ شخه هیچ شی پتے نہ دی.

۱۴ - اللہ تعالیٰ معبد دکا او خپلو بندہ کا نو ته
ئی د عبادت ا مرکری اود نا فرمانی شخه نئی
منع کر بیدی.

تمرین

- ۱- دالله، جل جلار، صفتونه خویه وله دی؟
- ۲- دالله، جل جلار، ذاتی صفتونه تعریف کری؟
- ۳- دالله، جل جلار، ذاتی صفتونه خواوکوم کوم دی؟
- ۴- دالله، جل جلار، فعلی صفتونه تعریف کری؟
- ۵- دالله، جل جلار، دفعی صفتونو یوشومثالونه بیان کری؟
- ۱- دقدرت ضد _____ دی.
- ۲- دحیات ضد _____ دی.
- ۳- دارادی ضد _____ دی.
- ۴- داعزات ضد _____ دی.
- ۵- دعلم ضد _____ دی.
- ۶- دترنیق ضد _____ دی.

لَكَ مَنْ يَأْتِي إِلَهٌ وَمَلَائِكَةٌ وَصَرَبَرَهُ
 لَكَ مَنْ يَأْتِي إِلَهٌ وَمَلَائِكَةٌ وَصَرَبَرَهُ
 يَأْتِي إِيمَانٌ وَرَوْيٌ پَرَّخَدَائِي او پَرَّمَلَائِكَهُ
 کَتَابُونَوْنَهُ . پَرَّوْرَهُ وَرَوْدَهُ

په مَلَائِكَهُ بَانِدَيِ اِيمَان

موښې په دی ایمان لروچې ملائکه د الله جر جاره هغه
 قسم مخلوق دی چې نه نزدی او نه نبئی ، په سترکونه ليدل .
 کېږي . د نورخنې پیدا شوی او د خداي جر جاره ، په قدرت
 په مختلفو شکلونو خپل حان بدلو لوي شی .

یوه لحظه هم د خداي جر جاره د عبادت خنې سرکشی
 نه کوي او نه گناه ترې صادریزی . شمیرې پير
 زیات دی چې یوانزې الله جر جاره پرې پوهیزی .

د ملائکو کارا و ظیفی

اگر که د تولو ملائکو کار د الله، جل جلبه، تسبیح تهیل
 او د هنده د امر په حای کول دی او د هری یوی و ظیفه
 معلومه ده، د حسینو ملائکو و ظیفی د مثال په
 ترکه په لاندی جدول کي ذکر کيزي:

ملايکي د ملايکو و ظیفی

شماره	الف: مقربی ملايکي	ملايکي
۱	حضرت جبرائيل عليه السلام	۱- پیغمبر انوت و حی را ویل. ۲- د کافر انوپه مقابل کي د مسلا نافسنه مرسته ۳- د الله، ح، په نافرمانو بنده کلنو بازدي عذاب را ویل.
۲	حضرت میکائيل عليه السلام	۱- د مخلوقاتو درنقا، او رسونه انتظام. ۲- د وریجیو، بارانو، سیندنو او بخونتو انتظام.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
لَوْمَهٰي بِرْخَه
عَقَائِيد
اِيمَان
دِ اِيمَان تعریف :

اِيمَان دلْغت لِه مُنْعِي دِ زِرَه پاُور او تصدیق ته واي
او په شرع کي دِ زِرَه تصدیق او په ژربه اقرار کول دی
په تولو هغوشیا نوچي رسول کریم صلی اللہ علیہ .
و سلم مونیز ته د خدايی ج، له جانبه راوري دی، چه مم
له هغوي خخه په لاندی دوول ذکر کيزي :
۱ - په اللہ تعالیٰ (جز جبلہ) ایمان .

د ملاٹکو وظيفي	ملاٹکي	شان
د قیامت په وریج د تولو مخلوقاتو د فنا کولوا و بیرته روندی کولولپاره پېشپلی کې پوکي سکول	حضرت اسرافیل علیہ السلام	۳
د سالرو نکو مخلوقاتو خنہ سروح اخیشل.	حضرت عزرائیل علیہ السلام	۴
د جلکو سبھ او بد عملونه لیکل.	کرامۃ الکاتبین ملاک	۵
د انسا نا نو ساتنه او خارنه کول.	حفظ ملاٹک	۶
هغه ملاٹکي دې پې په قبر کي د مر و خنہ درب ، دین ، او نبی تپوس سکوي .	نکیر او منکر	

معترم سپوونکي دې شا ڪردان پدې و پوهوي چه مقربي ملايکي

پدې جدول کي له اولي شماري نه تر خلوس مي پورکا خلوس ملايکي دې.

تمرين

- ۱- د ملا یکو موجودیت په کوم آیت شریف ثابت دی؟
- ۲- ملا یکی دخه شي خنه پیدا شوي دی؟
- ۳- مقری په ملا یکی خودی نومونه بُی و اخلي؟
- ۴- د مقربون ملا یکو وظيفي شرحه کړي؟
- ۵- کراما الکاتبين کو مو ملا یکو ته ويل کېزني؟
- ۶- د حفظه ملا یکو وظيفه خدشی ده شرحه یې کړي؟
- ۷- د تولو ملا پکو کارخه دی؟

لَهُ مَنْ يَأْتِهِ وَمَلِئَكَةُ وَ
 لَهُ مَنْ يَأْتِهِ وَمَلِئَكَةُ وَ
 بِعْدَ يَمَانٍ وَبِعْدَهُ خَدَائِي وَمَلَائِكَةٍ كَوْنِي وَبَعْدَهُ
 كَابُونَيٌّ . وَيَمَانٌ وَبَعْدَهُ

دَالِلَهُ جَلَّ لَهُ پَهْ كَابُونَيَّا يَمَان

الله (جل جلاله) يو شمیر کابونه په خپلو رسولانو باندی
 نازل کري چي د دی کتابونو په واسطه انسانان الله (ج)
 او د الله (جل جلاله) حکمونه و پیشني او په خپل ٿوند کي
 د هفو ٿخنه پيرو چي و ڪري د حق تابع د بد و
 او نا و هر و کار و نو ٿخنڌان و ساٽي او په دنيا او-
 آخزت کي کاميابي او خوشحالي تر لاسه کري .

تول آسماني کتابونچي الله تعالى په خپلو رسولانو

باندی نازل کري . خلور کتابونه اوسل صحيفي
دی چي په لاندې جدول کي شرحه کيزي :

خلور لوی آسمانی کتابونه

د کتاب نوم	شانه
هغه رسولان چي پرمي نازل شويدي .	۱
په حضرت موسى عليه السلام	۲
په حضرت داود عليه السلام	۳
په حضرت عيسى عليه السلام	۴
په حضرت محمد صلی الله علیه و	

سل صحيفي

د صحيفو شمير	شانه
هغه رسولان چي پرمي نازل شويدي .	۱
په آدم عليه السلام	۲
په ابراهيم عليه السلام	۳
په شيث عليه السلام	۴
په ادرهيم عليه السلام	

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 التَّسْمِيَّةُ التَّسْمِيَّةُ
 دَاعِيَةُ الْمُلْكِ مُلْكُ الْمُلْكَاتِ

مُوْزَّتَاتِهِ دَى لِيَارَهْ چي راوباسي خلک د تيار و لکن او شرک نه رندا
 (ایمان) ته (سورة ابراهیم آیت اول)

په قرآن عظیم الشان ایمان

بیشکه چي قرآن عظیم الشان د الله جل جلاله کلام دی
 منزی په دی ایمان لرو چي قرآن عظیم الشان د الله
 جل جلاله، آخرنی کتاب دی. دده نه و مونسته دقیامت
 ترویجی پوری بل کتاب نه راجی او نور یوں آسمانی
 کتابونه پدی سره منسوخ شوییدی. د امقدس

کاپ د الله (جبريل) له خواجبرائيل (عليه السلام) په
واسطه په حضرت محمد صلی الله علیہ وسلم باندی په ۲۳۰
کلوکي نازل شوي (۳۰، سپاري) او (۱۱) سوره تونه او شپز-
زره شپز سوه شپز شپتیه آياتونه لري .

مونږ په قرآن عظیم الشان ايمان او باور لروچي د
الله (جبريل)، د غه مقدس کاپ په پير وی او منلو
سره انسان د کفر، شرك او جهالت د تيار و خنده
د ايمان رباته لاره پيدا کوي او په دنيا او آخرت
کي د سعادت او نیک مرغنى خاوند کړي .

قرآن عظیم الشان د لوح محفوظ خنده تول په یو حمل
په همد غه ترتیب چې او س موجود دی په واسطه
د جبرائيل (عليه السلام)، د دنيا په آسمان کېښي بیت الغرت

ته نازل شوي . لبزد وخت د حوا د تو سره سم
 (يو يو آيت) يو يو سوري او خو خوا بيونه) په دو ران
 د نبوت کي نازل شوي .

رسول کرمي صلی اللہ علیہ وسلم يو شمیر صحابه و ته -
 هدایت کا وہ چي هعوي قرآن کرم حفظ کري ، او يو
 شمیر نوں و صحابه و ته یې امر کا وہ چي ولي لیکي .
 قرآن عظیم الشان خرنکه چي اللہ (جل جلاله) نازل کري
 جبریل (علیہ السلام) حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم ته لو ستلی
 او رسول کرم صلی اللہ علیہ وسلم و صحابه و ته تعلیم کري او بی له
 تغیر او تحریف شخنه مونز ته رسید لی او د تل لپاره
 به د تحریف او تغیر شخنه پاک او منزه پاپي وي .

۱۱) په لفظ يامعني کي تغیر سا و ستلو ته تحریف وائي .

دالله جل جلیہ پہ کتابونو دایمان پہ متعلق عقاید

- ۱- دالله (جل جلیہ) پہ نازل شوو کتابو او صحیفوا یمان ضروری دی .
- ۲- قرآن عظیم الشان دالله (جل جلیہ) کلام او حق دی .
- ۳- قرآن عظیم الشان دتل لیا ہ د تحریف او تغیر ٹھنڈ پاک او منزہ دی .
- ۴- اللہ (جل جلیہ) چھی پہ قران نکریم کی دعاید و عباد اتاق ، اخلاق و اعمالات تو ا مرکری دی هغہ ہوں منو ا و عمل پر یہ سکو .
- ۵- قرآن نکریم د ظاہری او باطنی مرضی پاہ شفادی

٦- د قرآنکریم دیو آیت یا حرف نه انکار کول کفر
دی.

٧- هیڅوک په دی قادر نه دی چې د قرآن عظیم.
الشان د یو آیت په شان کلام رجوره کړي.

تمرین

- ١- اللہ جل جلاله، دخه لپاره په خپلو رسولو نکابونه
نازل کري دی؟
- ٢- آسماني کابونه کوم دی نومونه یې واخلي او
په کومو پېغېم برانو نازل شوي دی؟
- ٣- تولی یې آسماني صحيفې خودی؟

٤- دالله، جر علره، د آخری مقدس کتاب نومروا خلی؟

لاندی تشن حایونه په مناسبو کلمو پک کری؟

٥- قرآن عظیم الشان سوہونه لري.

٦- لس صحيفی په نازلی شویدی.

٧- لس صحيفی په نازلی شویدی.

٨- پخوں صحيفی په نازلی شویدی.

٩- دیرش صحيفی په نازلی شویدی.

۲- په ملايکو ايمان .

۳- د الله (جل جبره) له خوا په ليزيل شووكتابونوايمان .

۴- د الله (جل جبره) په رسولانوايمان .

۵- د آخرت په ورخ ايمان .

۶- د خيرا و شر په تقدير "اندازه" ايمان .

۷- د سوسته له مرکه په ژوندون ايمان .

نَّلَّكَ أَمْنَنَ يَا لَّهُ وَمَلِئَكَةَ وَكَرْبَلَةَ /
 نَعْلَمْ يَعْلَمَانَ رَوْحَنَيْ پَهْدَلَى /
 نَعْلَمْ يَعْلَمَانَ كَوْنَيْ وَكَلَّكَ /
 او پَهْ سَوْلَانَوْيَ .

دَ اللَّهُ جَلَالَهُ پَهْ سَوْلَانَوْ

اِيمَان

دَ اللَّهُ رَجَلَ جَلَالَهُ رَسُولَانَ دَ اللَّهُ (جَلَ جَلَلَهُ) اِسْتَادِي
 دِي دَ اللَّهُ (جَلَ جَلَلَهُ) تَوْحِيدَاً وَعِبَادَتَ تَهْ بَلَونَكَى او خَبَرَ
 لَارَسِبِوْنَكَى دِي . او دَشَرَدَ لَارَسِيْ شَخَنَهْ مَنْعَ كَوَونَكَى
 دِي .

در رسول او بنی ترمیث فرق :

رسول هنگه پیغمبرتہ ولی کیزی چی نوی کتاب
او نوی شریعت داللہ جل جلالہ لخواو رتہ راغلی وی .
بنی هنگه پیغمبرتہ واٹی چی داللہ پاک لخواہ .
انسانو د لارہ بنوی لپارہ لیزیل شوی وی .
نوی کتاب او شریعت پری نازل شوی وی او کہ
نہ وی .

د پیغمبر انو شمیر خدھ نریات او کم یو لک او خلوس و -
لیشت زرہ دی ، خود ھغو پیغمبر انو نومونه چی
په قران نکرتم کی ذکر شوی دادی :

- ۱- حضرت آدم (علیہ السلام)
- ۲- حضرت ادريس (علیہ السلام)

- ٢- حضرت نوح (عليهم السلام) .
- ٣- حضرت هود (عليهم السلام) .
- ٤- حضرت صالح (عليهم السلام) .
- ٥- حضرت ابراهيم عليه السلام .
- ٦- حضرت اسماعيل عليه السلام .
- ٧- حضرت اسحاق عليه السلام .
- ٨- حضرت يعقوب عليه السلام .
- ٩- حضرت يوسف عليه السلام .
- ١٠- حضرت داود عليه السلام .
- ١١- حضرت سليمان عليه السلام .
- ١٢- حضرت ذكريا عليه السلام .
- ١٣- حضرت يحيى عليه السلام .

- ١٥- حضرت ذوالكفل عليهما ملائكة
- ١٦- حضرت يونس عليهما ملائكة
- ١٧- حضرت الياس عليهما ملائكة
- ١٨- حضرت لوط عليهما ملائكة
- ١٩- حضرت شعيب عليهما ملائكة
- ٢٠- حضرت موسى عليهما ملائكة
- ٢١- حضرت هارون عليهما ملائكة
- ٢٢- حضرت يسوع عليهما ملائكة
- ٢٣- حضرت ايوب عليهما ملائكة
- ٢٤- حضرت عيسى عليهما ملائكة
- ٢٥- حضرت محمد صلى الله عليه وسلم

حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم

مونږ ایمان لرو چې محمد صلی اللہ علیہ وسلم د اللہ (جل جلاله) بندہ رسول او تر تولو مخلوقاتو غوره او افضل دی ترده ورسوسته بل پیغمبر نه راحی دی د تولو - انسان نواو جنیا تو لپاره د قیامت تر و رحی پوری رسول او پیشوا دی .

مونږ د حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم امیان او پیروان یو او په هغوا حکامو چې مونږ ته نئی د اللہ (جل جلاله) له خواساو ری او لاسینونې راته کړی ایمان . لرو اود ده د افعالو او هدایات تو پیروی ، د حان لپاره لازمه او د دنیا او آخرت د کامیابی نزیعه کښو او عقیده لرو چې د محمد صلی اللہ علیہ وسلم متابعت او

پيري د الله (صل جبهه) اطاعت او تابداري ده، دده
 د اطاعت خنه مخ کرحوں د الله (صل جبهه) نافمانی، د
 دنيا او آخرت ناکامي او شرمنده گي ده .

تمرین

- ۱- الله (صل جبهه) خپل پيغمبران دخه لپاره راستولي
 دي؟
- ۲- رسول اونبي تعريف کري؟
- ۳- رسول اونبي ترميچ فرق واضح کري؟
- ۴- دھينو هغوي پيغمبرانو علیهم السلام نومونه واخلي چه
 په قرآن کبني ذكر شوي دي؟
- ۵- خاتم النبین پيغمبر خوک دي؟
 لاندي تشنخايونه په مناسبو کلموي ک، کري:

- ۱- موئزد امتیان یو.
- ۲- د محمد صلی الله علیہ وسلم متابعت د اطاعت او تابع داری ده.
- ۳- د محمد صلی الله علیہ وسلم د متابعت خنځه کړوں د د اطاعت خنځه کړوں دی.

رَأْخِرٍ وَعَمَلَ حَسَالَهَا فَلَمْ يَخُوفْنَاهُ
هُمْ لَيَخْتَوْنَهُمْ لَكَلَّاهُمْ وَلَكَلَّاهُمْ
شَكْبَعِي ایمان راویکا په الله، جل جلاله، او په ورخ
د آخرت او نیک عمل و کری، نونبه وی ویرا په -

دوی باندې او نه به دوی غمجن شي .

سورة مائده آیت ۶۹

د آخرت په ورخ ایمان

موږیز پدی ایمان لروچې د آخرت ورخ خاما
راتلونکې ده خود راتلونکیتې یې بیله الله (جل جلاله)
خنې بل هیچا ته معلومه نده .

دا ورخ هغه ورخ ده چې د اسرا فیل (علیه السلام)
 د شپیلی په لومړی پوکي به د اټول موجودات پر
 ته له الله (جل جلاله) فنا او د ا نظام به تول ګډو ډشي
 او د اسرا فیل (علیه السلام) په دو هم پوکي سره به تول
 سالرو نکي بيرته د الله (جل جلاله) په امر سره ژړوندي
 شی .

پدې ورخ کي به د هر چاسره د ده د سبوا او بدرو
 اعمالو حساب وشي او د نیکو اعمالو خاوند انوته
 به عمل نامي په بني لاس و سکرشي او جنت ته
 به د اخليزی .

کافزانو او بد و اعمالو خاوند انوته به عمل نامي
 په چې لاس و سکرسي شي او د ورخ ته به د اخليزی .

جنتیان به دتل لپاره په جنت کې او د فرخیان
به دتل لپاره په د وزخ کې شروندې وي .
کاھگار مسلمان به د خپلې کناه په اندازه د
الله د ارادی سره سه د عذاب څکلونه
وس وسته جنت ته بو ولی شی .

دالله جَلَلَهُ په وجود ایا

مونږ په دی کلکه عقیده لر وچي تول کائینات او
مخلوقات یو پیدا کړونکي او یو مالک لری چې .
هغه الله، جرصبه، دی . دغه مطلب پې قرآنی آیتونو
اونبي او حادیثو او سالم عقل سره ثابت شوی چې
د مثال په توګه به یې یوه برخه د لته ذکر شی .

تمرين

- ۱- د آخرت دو رجی د راتلونیته چا ته معلو
مه ده؟
- ۲- د حضرت اسرافیل علیه السلام د لو مری پوکی
سره به خه کیزی؟
- ۳- مومنا نوا او کافرانو نه ته به عمل نامی په
کوم لاس و سکر شی؟
- ۴- کله چی انسانان په آخرت کی دو بار کا شر وندی
شي بیا مره کیزی او که نه؟

رَبَّكَ شَتَّىٰ حَلَقَتْهُ بِعَدَدِ
بِتَكَهْ مُونِبَرَشِي پِيدَأَكْرِي دِي پِيدَانِدَانِسِي
سُورَةُ الْقَمَرِ آيَتٌ ٤٩

په تقدیر ایمان

د تقدیر معنی او مقصد :

مونږ پدې ایمان لرو هرڅه چې په کائینا توکي -
مینځ ته سراغلي یار احیي اللہ جل جلاله په ازد کې په هغه
عالم و او هر شی نه که هغه خیروي یا شرد
خپل قدرت او حکمت له مخني یو حد تعین
کړي او په لوح محفوظ کې نې لیکلې دې .
کوم شیان چې لانه وي پیدا شوي هغه هم
الله جل جلاله ته خرکند او معلوم دې د مخلوقاتو

د پیدا کید و شخنے مخکی اللہ (جل جلالہ) پوہیز کی چی
 د دوی د پیدا کید و شخنے وروستہ پہ دوی کوم
 حالات راحی ۔

همدار نگہ کوم مخلوقات چی لہ مینیخٹی دھنی
 د فنا کید و شخنے دمختہ اللہ تعالیٰ پہ ھغو حالاتو ۔
 خبر دی چی د فنا کید و شخنے وروستہ پہ دوی رہی ۔

د تقدیر پہ نسبت زموږ یمان

- ۱- اللہ (جل جلالہ) توں مخلوقات پہ خپل علم او تقدیر
 پیدا کری دی ؟
- ۲- اللہ (جل جلالہ) چی د کوموشیانو یہ بارہ کی خد تقدیر او ۔
 حکم کری هغہ توں پہ لوح محفوظ کی لیکل شویدی ۔

۳- هیچ شی د اللہ تعالیٰ د علم او تقدیر خنہ پتے او
بہر نہ دی.

۴- د مخلوقات د پیدا کیدوا او فنا کید و سره د اللہ
جبل جبار، علم کی خہ تغیر نہ یا توالي او کموالی نہ رکھی.

تمرین

۱. د تقدیر معنی او مقصد خد دی؟

لاندی تشن چایونه په مناسبو کلمو دک کری:

۱- هر خدھ چې پدی کائینا تو کی میتھ نه راغلی یارا حی
اللہ جبل جبار، په ————— کی په هغه عالم و.

۲- اللہ جبل جبار، هر شی تکه هغه خیر وی او که شرد
خپل ————— له منھ یوحد تعین کری او په لوح محفوظ
کی ————— دی.

۳- کومشیان چی لاندی پیدا شوی هغه هم
الله (جل جلیلہ) ته ————— دی ۔

سورة الفتح آية ٢٩

د صحابه کرامو عن مقام او متنزلت

صحابی: هغه شخص ته ويل کيزي چي رسول مقبول
صلی اللہ علیہ وسلم نبی په خپل ژوند کي دايمان په حالت کي ليدلي
او دايمان په حالت کي ددنيا خنہ تللي وي.

د صحابه کرام و په هکل رسول مقبول صلی اللہ علیہ وسلم ۔

فرمایلی دی:

کا لنجوم با پیغمبر اکرم
نہما اصحاب دستور و
په شان دی دھریو پی موجی اقتداء
و کرہ لارموبیا موندہ ۱۰ حدیث شریف
تول صحابہ کرام عادلان ، متقیان اور اعتمادویں
خلک دی ۔

د تولو صحابہ و کراما موارد احترام اور ہنگوی سرہ
مینہ او محبت نہ مونیں مذہب او عقیدہ دہ ۔
مونبزد اصحاب کرامو پیروی او تا بداری د
هدایت میند لو ذریعہ کنیو ۔ پہ تولوا صحابو کرامو
کی افضل او بہتر خلوی وارہ خلیفہ کان دی ۔ خوبی دوی

کی رفضیلت د لو مری مرتبی خاوند ابوبکر صدیق (رض)
د دو همی مرتبی خاوند حضرت عمر رض، د د رسیعی
مرتبی خاوند حضرت عثمان رض، او د خلور می مرتبی
خاوند حضرت علی رض، دی.

مونز په دی عقیده لروچی د پیغمبر انور علیهم السلام
نه و روسته صحابه کرام د فضیلت د لو هر چی مرتبی -
لرو نکی دی او هیخوک په فضیلت کی د دوی سره برابر
کید لای نشی.

د اصحاب کرام موسه مینه او محبت د ایمان
علامه او د دوی سره د نیمنی او بعض د بی دینی
لبنه ده.

تمرین

- ۱- صحابی چاته ویل کیزی؟
- ۲- رسول مقبول صلی اللہ علیہ وسلم دا صحابو په باره کی خنگہ فرمایلی؟
- ۳- اصحاب کرام (رض) خنگه خلک وو؟
- ۴- په یولو اصحابو کی افضل او بهتر خوکسان دی؟
- ۵- په خلور و اسر و خلیفہ کانو کی دلو مری مرتبی خاوند خوک دی؟
- ۶- د پیغمبر انور علیم اللام، نہ وروسته دلو مری مرتبی خاوندان خوک دی؟

لاندی تشنایونه په مناسبوکلهمو دککری؛

۱. د تولوا اصحابو کرامو احترام او د هغوسره -

مینه او محبت ————— ده .

۲. د اصحابو کرامو سره مینه او محبت د —————

علامه ده .

۳. د اصحاب کرامو سره بعض او عداوت د -

——— علامه ده .

وَمِنْ أَيَّتِهِ الْأَيَّلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالقَمَرُ ط١١
 اودنبوادلایلوادقدرت دالله پاک نه شب او وع لراوسپیبیاده.
 دعه پاک الله چو، په جمع کولو دی شیانو ڪوم وخت کی چی اراده
 و ڪری قادر دی.
 سوره شوری آیه ٢٩.

د الله تعالیٰ په وجود نقلى د لاي

وَمِنْ أَيَّتِهِ الْأَيَّلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالقَمَرُ ط١١
 اودنبوادلایلوادقدرت دالله پاک نه شب او وع لراوسپیبیاده.

١١ سوره حرم السجده

رَأَنَّ أَوْلَيَاءَ اللَّهِ الْأَخْوَفُ عَلَيْهِمْ وَالْأَكْفَارُ
 تَهْبِطُ تَهْبِطُ تَهْبِطُ تَهْبِطُ تَهْبِطُ تَهْبِطُ تَهْبِطُ تَهْبِطُ
 وَيَرَهُمْ وَيَرَهُمْ وَيَرَهُمْ وَيَرَهُمْ وَيَرَهُمْ وَيَرَهُمْ وَيَرَهُمْ وَيَرَهُمْ

ویره پر دوی او نه به دوی خند کیزی.

سورة یولس آیه ۱۶۲

د ولی تعریف :

هغه متقی او پر ھیزگار مومن چی دالله (جل جلاله) او
 د رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم پیرو ، تابع دار او د اللہ
 (جل جلاله) په عبادت مصروف وي د نفس او شیطان
 پیروی نه کوي ، د حرام خنہ خان ساتی دالله (جل جلاله)
 او د رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم محبت د هر شی او هر چا
 خنہ نہایت او بہتر گئی د غنی انسان ته ولی ویل کیزی

اوکله ناکله کرامت (خارق العاده کار) تری صادر
یزی . هغه انسان چه پورتني صفات و نلري ولي
و سنه نه ويل کيرزي .

محترم استاد دی داولیا کرامود کرامت په حصه کی رحضرت ہر صاحب
اُخینی نور و اصحاب پر کرامات و مستدا و ثابت مثالو نہ زرہ کوونکو تہ حکایت کری .

د اهل سنت والجماعت په

مذہب حیئی عقیدوی خبری

- 1- مونږ د اولیاً کرامو سره مینه او اخلاص رواو د دوی د اهانت او سپکاوی خنہ خان ساتو.
- 2- مونږ د مذاہبود تولو امامانو او مجتہد لیتو سره محبت

- 1- اهل سنت والجماعت د مسلمانانو هغه ٻلی ته وانی چی در رسول کرم، ص، د پاکو سنت او د اصحاب کرامو د کار، و نو او طریقو پیروی کوی چې په خلور، و مذہبی کې خلاصه شوی.
- 2- مجتہدین: هغه دینی پو هانو ته ویل کیز چې په قرآنی علومو کو پوره مهارت فلري او در رسول کرم، ص، پیش احاديث ٿئي په یادو یاد او په هغه کي د پوره مهارت خاوندوي. او هم د قرآن او نبوی احاديثو خنہ د فقہی احکام مو استخراج او استنباط کولای شی او پنجو سوکو آکیتو نه او در گي زړه احاديث د احکامو ټئي یادوی.

د مشهور و مجتہد و امامانو نومونه دا دی:

- 1- امام اعظم صاحب (چې نوم نې نغان دی) ۲- امام شافعی صاحب ۳- امام مالک صاحب ۴- امام احمد بن حنبل صاحب.

او اخلاص لرو اود دوي ٿخنه د حضرت امام اعظم
صاحب پيروی د سعادت و سيله گنو.

۳- د دين له امامانو سره د بعض او بد و ويلو ٿخنه چان
ساق.

۴- مونيز اهل سنت والجماعت د نيكوبنده کانو عزت
کو و او و سره مينه ساترود ظالما نوا و خانانو نفرت
لرو.

۵- خوک پچي اللہ (جل جلاله) او د هنر رسول مني او په لمانجه
کي د مسلمانانو قبلی تنه گرحوی د گناه په وجہ و نه
کافرنه وايو تر خوچي لوکي گناه ته حلاله و نه وائي.

۶- مونيز رسول اللہ (صلی اللہ علیہ وسلم) د ستون پيروي کو و
او د مسلمانانو د جماعت او د لي د جدا اوالي او محالفت

خخه حان ساتو.

۷- مونبز باور لر وچي دالله (جل جلاله) د حکمونو په -
خخه کول د انسان د طاقت خخه بهرنه دي.

تمرین

لاندی تشن خایونه په مناسبو کلمو دک کری :

۱- مونبز د اولیا کراموسره ————— او د دوی
ا هات

۲- مونبز د مذاهبو د تولوا ماما نوا و مجتبه دینوسره
محبت او اخلاص لر و او د دوی خخه رحضرت امام -
اعظم (رح) پیروی د ————— و سیله کنف.

فِتْنَة

۳. مونږ اهل سنت والجماعت د نیکانو بند کا

کور .

۴. د دین له اماماً نوسره د شخنه حان -

ساق .

بسم اللہ الرحمن الرحیم

درویمہ برخ فتہ

فتہ : په لغت کی دپوھی او نسیر که په معنی
استعمال شوی ده .

او په اصطلاح کبئی هغه علم ته وائی چه د .
مکلفو کارونه دروا او نار واله حیثہ بیانوئی .
روا او ناروا کارونه تول اتہ قسمہ دی په لاندی
دول بیانیزی :

۱- فرض : په لغت د پری کولواو یا د اندازه
کولو په معنی دی .

فرض په اصطلاح کبئی هغه کارتہ ویل ڪیزی
چه ثابت شوی وی په داسی د لیل چه هیخ .

شک او شبهه په کښی نه وکی .

حکم د فرضو : په کولوئی ثواب او بی لعنه
په نه کولوئی عذاب دی او د اتفاقی فرضو خذ انکار
کفر دی .

۲. واجب : هغه کارتہ ویل کیزی چه په داسی
دلیل ثابت شوی وکی چه شک او شبهه په کښی
وکی .

دواجبو حکم : واجب په کولوکښی د فرضو په
شان دی چه کول نی ثواب او په نه کولوئی عذاب
دی لाकن واجب په عقیده کښی د فرضو په شان نه دی
چه منکرد واجبو نه کافر کیزی .

۳. سنت : هغه کارتہ وائی چه نبی علیه السلام

ههیشہ کری یو یادو نه کر ته نی پریسی وی .

دستو حکم : دستو کولو ثواب او پنه کولو
نی دعتاب (ملامتی) و رکرھی .

د مستحب : هغه کارتہ وائی چہ نبی علیہ السلام
کله کری او کله نی پریسی وی او یاد نبی علیہ السلام
اصحابو سبہ گھنلی وی .

د مستحبو حکم : د مستحبو کونکی ته ثواب او نه .
کونکی ته نی نه عذاب شته او نه ملامتیا .

۵- مباح : هغه کارتہ وائی چہ کول او نه کول نی
دوا رخ یو برابروی او اللہ پکبندی بندہ ته اختیار
ورکرھی وی چہ کوی نی او که نه .
د مباحو حکم : کول او نه کول نی دوا رخ نه ثواب .

لری او نه عذاب .

۶. حرام : هغه کارتہ وائی چه منع نی یقینی دلیل سره
نابتہ شوی وی .

د حرام حکم : په نه کولو د حرام کبینی ثواب او په کولو
نی د عذاب و رکھرخی او اتفاقی حرام ک تھوک حلال و کنی کافوکیری .
۷. مکروہ : هغه شی ته وائی چه منع نی په د اسی دلیل
سره راغلی وی چه په کبینی شک او شبہه وی .

د مکروہ حکم : د مکروہ نه کول ثواب او کول نی کناه
او د عذاب ویره پکبینی موجوده ده او په حلال .

سئیلو نی نه کافر کیزی .

۸. مفسد : د شروع شوی عبادت ما تو نکی ته مفسد
وائی لکه په لما خنہ کبینی په زوره خندل .

د پورتنيو آياتونو خنه د اتابتیزی چي د آسمانونو
حُمکو او هغه خه چي پدي آسمانونو او حُمکي
دي که موزي، په ستر گوليداي شواو يا نشوليدي
بول د الله، جل جلاله، په وجود شاهدی ورکوي.

د مفسد حکم : په قصد سره د مفسد عمل کول کناده.

تمرین

- ۱- د فقی لغوی او اصطلاحی معنی خدشی دی؟
- ۲- د فرضو تعریف و کړی؟
- ۳- د فرضو او واجبو تر منځ خد فرق دی؟
- ۴- کوم عمل ته سنت والی؟
- ۵- د مستحبو تعریف و کړی؟
- ۶- خه رقم عمل ته حرام والی؟
- ۷- د حرام مو حکم خد دی؟
- ۸- مکروه تعریف کړی؟
- ۹- کوم عمل ته مباح والی؟
- ۱۰- د مفسد و تعریف واضح بیان کړی؟

د مسبوق لموخ

مسبوق هغه مقتدى ته وائي چه د شروع د
لماخه خنه په يو يا خوركعتونه کبني د امام سره په
لماخه کبني شرکيک شوي نه وي .

مسبوق به خپل لموخ په لامدی ترتیب سره کوي
کله چه امام سلام و گرحوی نودی به سلام نه گرحوی
او پورته به شی که يو رکعت ترى فوت شوي و هغه
رکعت به دک و کری او لموخ به پای ته ورسوی .
او که د ماسپینین ، مازديگر ، او ياد ما خستن
د لمانه دوه رکعته ترى فوت شوي و کادواړه -
رکعتونه به دک و کری او که د ماسپینین ، مازديگر

یاد ما خستن د لام خه یو رکعت نی د امام سره مو-
ند لی و و نو یو رکعت به پک و کرپ یا بد قاعده و کرپی
له قاعده و رس و سه به بل رکعت هم پک و کرپی، خلورم
رکعت به تشن و کرپی او لمونخ به تمام کرپی .
او که د مابنام په لام خه کبني نی د امام سره یو رکعت
موند لی و وا و دوه رکعته تری فوت شوی و نواول
رکعت به پک و کرپی بیا به قاعده و کرپی پس له
قاعده نه په بل رکعت هم پک و کرپی او لمونخ
به تمام کرپی .

تمرین ۱

- ۱- مسلوق تعریف کری؟
- ۲- که خوک دیو رکعت له کیدو و مرسته پامام پسی اقتدا و کری پاتی مونځ به خرنگه پوره کری؟
- ۳- د ماسپینین، مازدیکرا او ما ختن د جماعت په لاخه کی چه در رکعته له چانه لارهشی پاتی مونځ په خرنگه کوی؟
- ۴- که خوک د ماسپینین، مازدیکرا او ما ختن د لاخه یو رکعت په جمع و نیسی نوړه مونځ به خرنگه کوی.
- ۵- د مابنام په لاخه کی خوک یو رکعت په جمع و نیسی پاتی مونځ به خرنگه و کری.

د مسافر لونه

مسافر هنجه چاته وانی چه یود اسی حای ته
 د تلوق د و کری چه په پلی متوسط تک سره افلاً
 په دسیو و سچوکبی هنجه حای ته و سیزی.
 مسافر به دخیل کورله و تلونه تریته را تک پوره داد
 سفر په حالت کی خلو سارکعتی فرض لونه دوا -
 رکعته کوی چه دی ته قصر وانی په دسیارکعتی
 او دو رکعتی لمنه کبینی قصر نشته که چاد سفر
 په حالت کبینی خلو رکعتی فرض لمنه په سه هوی
 سره پوره اداء کراو قصر لی و نه کر نو که
 او له قعده نی کری وه فرض نی اداء او دو
 رکعته نی نفل شوا که او له قعده نی نه وه کری

نوفرض نی نه اد اعکیزی او بیا به دو رکعته
فرض وکری .

اوکه خوک په قصد خلو رکعته پوره کوی او
قصر نه کوی که اوله قعده لی کری وه فرض نی لغاری
ساقط او کنه کاردی .

که مسافر د مقیم امام پسی و دسیزی نو دا امام په
متابعه به پوره خلو رکعته لونه کوی اوکه مسافر
امام شی او مقیم خلک و رسپی اقتداء وکری خپل
لونه به دو رکعته وکری او مقتدیان به په دی پوره
کری چه نه مسافریم تاسی خپل لونه پوره کری .
که کوم مسافر په یو حای کینی لبز تر لبزه د (۱۵)
و رخو پاتی کید و قصد وکری بیا بخپل لونه پوره اداء
کوی او قصر به نه کوی

تمرین

- ۱- مسافر چاہه ویل کیزی؟
- ۲- که مسافر په سہوی سره خلور کعی فرض-
لوئن پوره وکری خد حکم لری؟
- ۳- که مسافر په مقیم امام پسی اقتداء وکری خور کعنه
لوئن بکوی؟
- ۴- مسافر په کوم حالت کبنی خلور کعی لوئن پوره
اداء کوی؟

د نار و عن لونج

د مسلمانی په بنیاد رنځکښی لونج یو دیر لوی او مهم
بنیاد دی مسلمانان باید لما نخه ته پیره پا ملننه و کړی
لونج پرې نه بزدی حتی که ناروغ هم وي.

اسلامی دین پر مسلمانو بازدی هر کار او عمل د
هغوي د توان او قدرت په اندازه لازم کړي دی
نونکه ناروغ د ولاړې قدرت ونه لري سوارې چه په ناستي
لونج وکړي او که درکوع او سجدې کولو قدرت ونه لري
روادي چه د سرې په اشاره سره لی اداء کړي او سجدې اشاره
په لزخه د درکوع د اشارې نه بینکته وي.

که خوک د ناستي قدرت نه لري په ملاستي به خپل.
لونج په اشاره وکړي اشاره باید په سرو وي په سترګواو
یا په سره کښی اشاره صحیح نه ده.

تمرین

- ۱- ناروغ چه دود سید و قدرت و نه لری مونج
به خرنگه اد اکوی؟
- ۲- ناروغ چه درکوع او سجدی قدرت و نه لری شم
و کبری؟
- ۳- په سترکواو یا په نړه اشانه کول درکوع او
سجدی په عوض صحت لری او که نه؟

د سهوي سجده

د سهوي سجده په لاندي حالاتونکني واجبيزی:

- ۱- د فرضويه تاخير: لکه چه قيام او يا آخره قاعده له خپل حایه و حنديزی.
- ۲- د فرضويه تکرار: لکه چه په يورکعت کيني دوه کوع وشي.
- ۳- د واجبو تغير: لکه چه سورت رومبي او فاتحه روسته ولوستل شتی.
- ۴- د واجبو ترك: لکه د اولى قعدی پاتي کيدل.
پورته ذکر شوي مواد په ظاهرکښي خلوړ معلوميزی خوتوں د واجبو په ترك کي داخل دی له همدی کبله فقهاءو فرمائی دی چه د سهوي سجده د واجبو په ترك لابرميزی ذکر شوي شيان که سهوا

تکمیل

لاندی سوالونه حواب کری :

۱- د الله جباره د وجود داثبات لپاره که موكوم -

آیت شریف زده وي وي وايast ؟

۲- که د الله تعالی د وجود داثبات لپاره کوم نقلی -

دلیل ویلای شی واضح نی کری ؟

لاندی تشهایونه په مناسبو کلمو کری :

۱- ایمان په لغت کی _____ ته وائی .

۲- ایمان په شرعه کی _____ او په یقین

سره د ټولو هغو شیانو منل دی چې _____

موئز ته سبودلی دی .

واقع شی نو د سه موی سجده و اجبهه چه د نقصان
جبیره نی و کهی او که خوک و اجب قصداً ترک کری
نو د سه موی سجده د هغه نقصان جبیره نشی کولی -
بلکه بیرتہ کر حول د هغه لمانه و اجب دی البتہ
فرض به نی ساقط وکی .

د سه موی سجده : په آخره قعده کبته د تشد -
و یلو شخن و روسته سلام کر حول او بیار و ه سجده
کول دی ، د سه موی سجده کولونه و روسته به
تشهد ، درود اود عاوائی او د وا رو خواوته
به سلام کر حوی .

تمرین

- ۱- په کمو څیز و نو سره د سهوی سجدہ
لا نرمیزی؟
- ۲- د سهوی سجدہ خه وقت اداء کیزی؟
- ۳- د سهوی سجدہ په خه ترتیب سره اداء کیزی؟

د جمعی لونځ

د جمعی لونځ پر هرن، آزاد، بالغ، مقیم جو هم
مسلمان بازدی فرض دی.

که چیری کوم مسافر، ناسخ او یا معدود د -
جمعي د لانځه داده کولود پاړه حاضر شوا او دا
نی ڪړي صحيح دی او د ماسپینین لونځ ور
بازدی بیا نسته.

د جمعی لونځ صحيح کېږي په بیار او یاد بیار
په فاکښي چه سلطان او یا یئي نائب موجودوی.
د جمعی د لانځه وخت عیناً د ماسپینین د لانځه
وخت دی.

د جمعی په لانځه کښي ڪه د امام نه پرته لېز تر لېزه دی

تنه نور نه وی نه صحیح کیزی .
د جمعی لموخ باید په یود اسی حای کبندی اداء شی
چه تو لو خالکوتہ د هغه حای د ور تک اجازه وی
د جمعی د لمانحہ د پارک د وہ اذانه سنت دی په اول
اذان باید قول خلک خپل کارو بار پریزدی اود -
لماخہ کو نسبن و کری . کله چه امام په منبر کبندی
دو هم اذان به ورنہ مخاخن و ویل شی او د وہ خطبی
به ورالی اورد د واره خطبو تر منخ بہ لبز شانه کبندی
د خطبی د ویلو په وخت کبندی خلک باید په کوم بل کار
مشغول نشی او خطبی ته غرب و نیسی که خهم
نی ارسید لی نبندی .

که بند یان او مخد و خلک د جمعی د لمانحہ د .
اد اه کیدونه مخکبندی لموخ و کری مکرر لادی .

څوک چه د جمعی د لمانځه په تشهد کښي دا مامسوا
 شریک شونو د جمعی فرض لونځ به د وړ رکعت کوي. که څوک
 د جمعی د لمانځه د پاره حاضر نشواو یا ی د جمعی لونځ
 بیا نه موند نو ییا به د ماسپنیین فرض لونځ خلوه رکعت کوي.

تمرين

- ۱- د جمعی لونځ په چا باندی فرض دی؟
- ۲- د جمعی لونځ چیرته صحت لري؟
- ۳- معذور او مسافر که د جمعی لونځ وکړي خده حکم
 لري؟
- ۴- د جمعی د لمانځه د پاره خواهه انه دی؟
- ۵- اول اذان خروخت او دوم اذان خروخت ویل کیزی؟
- ۶- که څوک د جمعی لونځ بیا نرمومي خد وکړي؟

د اخترولمونه

د دواره اخترولمونه واجب او په لاندی پول اداره
 کیزی دنیت کولو و مروسته به امام په جهر او مقتدیان په وړ
 تکبیر و واټی او لاسونه بې وړیه د غوره و تر نرمیو پوره کړی
 بیا به د واره لاسونه کله په نوره و ملوخو کښی تر نامه -
 لاندی کیدی . امام او مقتدیان به خفیه سُجَّانَكَ
 اللَّهُمَّ ترَآخِرَهُ وَوَالْيُّ . لدی و مروسته به امام او
 مقتدیان د رسی تکبیر و نداده کړی او د هر تکبیر
 سره به لاسونه د غوره و تر نرمیو پوره کړو
 البتہ امام به په جهر او مقتدیان به پی په خفیه پول
 واټی د تکبیر و نو تر منځ لاسونه بايد حکم د ویزول
 شی د دریم تکبیر و مروسته به لاسونه تر نامه لاندی
 کیښو دل شی امام به په جهر قراُت و لوی کله چې پول رکعت

تمام او د د و هم رکعت ق رائت هم ولو سل شی نو
پس له ق رائت خذ به دری تکبیر و نه داول رکعت
دد ری تکبیر و نو په شان ا د ا شی او په خلوم
تکبیر به سکون نه لار شی پس له فارغید و د لمان خه
به امام د و ه خطبی و لولی .

د کوچنی اختر په خطبہ کبی نی به د سر سانی (صدقة
فطر) او د لوی اختر په خطبہ کبی نی به د قربانیه او د -
تشریق د و رحود تکبیر و تو احکام بیان کری .
د کوچنی اختر لموخ که د کوم شرعی عذر په نسبت
له او لی و رحی نه پاتی شی سباته دی و کرل شی
او د لوی اختر لموخ د شرعی عذر له امله په دو هم
او د سریم و رح هم سروادی اذان او قامت د اختر و د لمان خه د
پاک نشته .

تمرین

- ۱- د اختر په لالخه کښی د سجانک اللهم خنہ۔
و روسته په اول رکعت کښی خو تکبیرونه و یل
کیزی؟
- ۲- د تکبیر و نوا دا، کولو تر منح په لاسو خه و کری؟
- ۳- په دوم رکعت کښی تکبیرونه په کوم ھای کښی
ادا، کیزی؟
- ۴- د اختر و نولو نحوه اذان او قامت کیزی او
کنه؟
- ۵- د اختر خطبه خه وخت لوستله کیزی؟
- ۶- د اختر و په خطبه کښی امام باید خه و والی؟

د تراویح لموخه

د تراویح لموخه د سر قره بی مبارکی میا شتی به هر هشیه
 کبی شل رکعته په هر مسلمان نرا و بسجده روژه پری
 فرض وی سنت دی د دوہ دوہ رکعتونیت به کوی
 او پس داداء کولو د دوہ رکعتو به سلام گرحوی چه .
 خلوی رکعته پوره شی د خلوه و رکعت داداء کولو په
 اندازه به استراحت کوی او تسبیح ویل د استراحت
 په حال کبی ثواب لبری .

د تراویح د لموخه داداء کول په جماعت سوکا سنت
 دی د ماختن د لمانخه خنہ و روسته د ساترختو
 پوره اد اکیدای شی که دو تروخنہ مخکبی و شی او که
 و روسته سوادی د تراویح په لمانخه کبی د قرآن عظیم

الشان ختم کول دروژی په توله میاشت کبني یوکرت
سنت دی.

د تراویح لونج که د چاھنی پاڼی او خپل وخت کی
ف اداء نه کړی قضائی نه لري.

تمرين

- ۱- د تراویح لونج په کوم وقت کی سنت دی؟
- ۲- د تراویح لونج خورکعته دی؟
- ۳- د تراویح لونج خورکعته نیت و ترپل شی؟
- ۴- د خورکعتو وروسته استراحت وشی؟
- ۵- په تراویح لماخه کبni د قرآن ختم خه حکم لري؟
- ۶- دروژی په مبارکی میاشت کی د تراویح په لماخه
کبni خوحلی د قرآن کریم ختم سنت دی؟

دالله، جل جلاله په وحدانيت ايمان

مومنوا و مجاهد و زده کوونکوبه تيرشوي لوست
کي مودا الله (جل جلاله) د وجود دا ثبات لپاره نقلی دلail
زده کرول . پدغنه لوست کي به دا زده کري چي
الله (جل جلاله) يودي .

هیخ شريك او ساري نه لري يواري همدغنه
ذات د عبادت او بنده کي ورد **ڪامل او شپر**
قدرت خاونددي او بس .

دالله، ج، په وحدانيت نقلی دلail
که چيرته په آسمانوا و حمکه کي دالله، جل جلاله
نه پرته نور خدايان واي نوخانغا به د آسمانونق

د جنائزی ملوخ

د جنائزی ملوخ فرض کفائی دی او په لاندی پول

اداء کیزی :

کله چه صفوونه برابر شی په دی شان به نیت و کری
نیت می کری دزنه له اخلاصه خلور تکبیره دجنائزی
ملوخ خاص دخای د پاره او د عاکوم دی مری ته
اقتداء می کری دی حاضرا مام پسی مخ می دکعبی
شریفی په لوره دی .

د امام د تکبیر نور و سته به اللہ اکبر و ویل
شی لاسونه به د تکبیر سره د غوز و تر نرمیو پوره کری
او بیا به تر نامه لاندی د فرم و ملوخو په خیر کیدی امام
او مقتدیان به په پته سبّحانک اللہم ترا آخره

ووائی بیا به تکبیر ووائی او لاسونه به نزپوته
کوی بیا به دس و دشريف ووائی او وروسته به تری
تکبیر (الله اکبر) ووائی .

وروسته د دریم تکبیر شخنه که مری لوی (لیس له
بلوغه) مریشوی وو دادعا به لولوستل شی :

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيْنَا وَمَتَّيْنَا وَشَاهِدَنَا وَغَائِبَنَا وَصَغِيرَنَا
وَكَبِيرَنَا وَذَكْرَنَا وَأَنْشَأْنَا اللَّهُمَّ مِنْ أَحْيَتْنَاهُ مَنْ فَاتَهُمْ -
على الاسلام ومن توفيتة منا فتوفنه على الایمان
او که هلک وو دادعا به لولوستل شی :

اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا فِرَطًا وَاجْعَلْنَا أَجْرًا وَذَخْرًا
وَاجْعَلْنَا شَا فِعًا وَمَسْفِعًا ط
او که جلیه وو دادعا به لولی :-

اَللّٰهُمَّ اجعَلْهَا النَّافِذَةً وَجعَلْهَا النَّااجِرَةً وَ-
ذَخْرَةً واجعَلْهَا النَّااشَافِعَةً وَمَشْفَعَةً ۖ

وَرَوْسَةً لَهُرَى بَهْ اُولَبَنِي خَوَا او بِيَا چِپَخَا
سَلَامٌ وَكَرْحُولٌ شَىِّ .

نوت : - دليونزولويانزا چىد بلۇغ تىخىن مخكىسى لىيونى
شوىرى وى) جىنازى د ماشومانو پەشىر ادا ئاكىزى
يعنى د جىازى ي پە لىمانىخە كى بە لى هەفە دعا و لوسىل
شى چە د ماشومانو پە جىنازى كى ويل كىزى .

، تمرین ،

- ۱- د جنازی مونځ حکم لري؟
- ۲- د جنازی مونځ خوتکبیره دی؟
- ۳- د لمړی تکبیرنه وروسته خشی لوستل کیزی؟
- ۴- د دوهم تکبیرنه وروسته خشی لوستل -
کیزی؟
- ۵- د دریم تکبیرنه وروسته خشی لوستل کیزی؟
- ۶- د خلوه هر تکبیرنه وروسته خشی لوستل
کیزی؟
- ۷- د لیونی او عاقل په جنازه کښی خه فرق سره
شته او که نه؟

د افغانستان د تعلیمی مرکز د نصاب اهداف

عموی هدف: د تولو جهادی تنظیمونو د تعلیمی نصاب تو صید، د یو متوارن او جامع اسلامی بیو و بی او روزنې مهندساوړل چې د هر دول باطل پرسټي او بیدعسوونو ضد وي. همدا، سکه اسلامی حکمی قوانینو او مفاهیمو استحکام د افغانستان په اسلامی نړلنه کښي غواړي.

خصوصي هدف: د اسي نصاب دی چې د اسلام سپاهیان او د حقیقت لاره تلوکو ته د یو ولې او د حداثت لار بیو وندھوی شرخوچې دوي په سختکم او د ایمنی د توګه دعالی او معقولو اسلامی مستنو او قوانینو متمسک وي. د نصاب د اسلامی بیو و بی او سواد « د جهادی، فرهنگي، فلسفې، اقتصادی، تختنکي، مدنې، معيشي شرایطو په نظر کې، سیولو سره » ضامن دي. چې په عین وخت کې دنه شلیدونکي پیوستون ممثل او اتصالات د اسلامی منږي سره دی او د اسلامی مقد سوچقایقوبیین وي.

آخری هدف: د مکملة الله او چتوالی، د اسلام د شان او عظمت پنډل منږ یو الومه، د کفر او کموشیزم اضمحلال، په افغانستان او منږي کې د سپې پېشلي قوانن د اصولو او قوانینو او د حمدى ^(ص) غرل شریعت شحنې فقهه په اساس خاص د خدای د رضا د حاصلید لوپه نیت د رهانې د طاغوطیانو پسروه مبارزه د دی تعلیمی نصاب آخری سرام دی.

ترادیح بوقتیش کوشش نماید.

تمرين

- ۱- نماز تراویح در کدام اوقات سنت است؟
- ۲- نماز تراویح چند رکعت است؟
- ۳- نماز تراویح چند چند رکعت نیت کرده شود؟
- ۴- بعد از ادائی چند رکعت است راحت نماید و چقدر؟
- ۵- ختم قرآنکریم در نماز تراویح چه حکم دارد؟
- ۶- چند فعه ختم قرآن در تراویح تمام ماه مبارک رمضان سنت است؟

نمایزنی

نمایزنی فرض کفایی است و قرار ذیل ادار میشود؛
وقتیکه صفت متعظم شده این طور نیت نماید: نیت کردم
ادار سازم چهار تکبیر نمایزنی را خاص از برای خدای تعالی
دعا میکنم به این مرده اقتدار کردم به امام حاضر رو آوردم
نمایزنی کعبه شریفه. بعد از تکبیر امام مقتدیان الله اکبر
بگویند دست های خود را تازه گوش بالا کنند بعد از
دست های خود را مانند نمایزنی دیگر زیر ناف
بگذارند امام و مقتدی های طور خفیه سُبْحَنَ اللَّهِمَّ
رَبَّنَا أَخْرُجْنَا نَحْنُ بَعْدَ أَتْكَبِيرٍ دُوَّبِمْ و پس از تکبیر درود شریف
خوانده شود بعد آن تکبیر سوم خوانده و پس از تکبیر سوم

اگر مرده بالغ باشد این دعا خوانده شود :

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيَاةِ مَيِّتَنَا وَ شَاهِدَنَا وَغَائِبَنَا
وَصَغِيرَنَا وَكَبِيرَنَا وَذَكْرَنَا وَأَنْتَ أَلَّهُمَّ
مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنْ تَفَاهَّمٍ عَلَى الْإِسْلَامِ وَمَنْ
تَوَفَّيْتَهُ مِنْ تَفَوَّقَهُ عَلَى الْإِيمَانِ ط

اگر مرده بچه باشد این دعا خوانده شود :

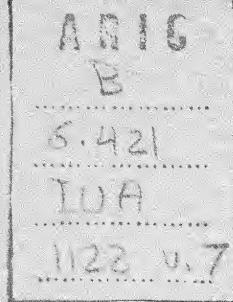
اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرْطًا وَاجْعَلْهُ لَنَا أَجْرًا وَ
ذُخْرًا وَاجْعَلْهُ لَنَا شَافِعًا وَمُشَفِّعًا ط

و اگر دختر باشد این دعا خوانده شود :

اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا لَنَا فَرْطًا وَاجْعَلْهَا لَنَا أَجْرًا وَ
ذُخْرًا وَاجْعَلْهَا لَنَا شَافِعَةً وَمُشَفِّعَةً ط
بعد از آن تکبیر چهارم گفته شود و طرف راست و طرف چپ

سلام گشتنده شود.

نوت: نماز جنازه دیوانه که قبل از بلوغ دیوانه شده باشد مثل طفلان اداء میشود یعنی در نماز جنازه آن دو عای خوانده شود که در جنازه طفلان خوانده میشود و با تکبیر بای دوم، سوم و چهارم دست را بالا نمیشود.

پنجم طبع

دچاپ کال سنڌ ۱۳۹۷ دچاپ شمیر (۱۰۰۰۰)

د تعلیمی مرکز دنصال مديريت

تمیز

- ۱- نماز جنازه چه حکم دارد؟
- ۲- نماز جنازه چند تکبیر است؟
- ۳- بعد از تکبیر اول چه خوانده می شود؟
- ۴- بعد از تکبیر دوم چه خوانده می شود؟
- ۵- بعد از تکبیر سوم چه خوانده می شود؟
- ۶- بعد از تکبیر چهارم چه خوانده می شود؟
- ۷- نماز جنازه دیوانه با نماز جنازه عاقل چیزی فرق دارد و یا نه؟

او حُمکی نظم خراب او فاسد شوی وای (۱۱۰)

تمرین

- ۱- دالله تعالیٰ وحدانیت په کوم آیت شریف ثابت دی بیان پئ کړی؟
- ۲- که چیرې په جهان کې د وه خدایان وای نو خد به واقع شوی وای؟

۱- لَوْكَانَ فِيهِمَا إِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ لِفَسَدَ تَاجٌ . سُورَةِ نَبِيٌّ آریه ۱۲

حَسَنَةٌ حَسَنَةٌ فَنَادَ عُوْدَهُ حَسَنَهُ
 وَسَمِعَهُ اللَّهُ جَلَّ جَلَلَهُ لَهُ بِنَاسِتَهُ نُوْمَنَهُ نُوْبَوْنَهُ
 بِهِ هَغَنَهُ نُوْمَنَهُ نُوْسَرَهُ
 (اللَّهُ جَلَّ جَلَلَهُ)

دالله جلاله صفات

ڪَرَانُو زَدَهُ كَوَوْنَكُو ! په تير ولوستو کي دالله
 (جل جلاله) د وجود او وحدانيت سره آشنا شوي
 په دغه لوست کي به دالله (جل جلاله) ذاتي او فعلي
 صفتونه و پيڻي .

دالله (جل جلاله) صفتونه په دوه دو له دي :
 الٰف : - ذاتي صفتونه . ب : - فعلی صفتونه .

د اسلامی سبوبون امکانات د خدای چ، په لطف د اسې برابر کړه چ. درب الارباب د رضاد
حصول په پاړ کې به هیچ د لوړ قدیت نمونېږد مقدسې او تیکنې هیڅ هند کید لای نشي.
دې هدف کمونېزم ټول و میشانه او غیر انسان ګونه کله عامه و شرنه، شووندی بنخول،
هور او په پاول، د کور ټنواو د کړه هیڅ محصولات په اوږک سینک د شیفواو مقدسوم ساجدو
او مترکو اکنونو یجاړول. د زهرلر و نکو کانه ټنواست عالول، دې غعن او سسوم پرو پاکند
نرمونې په کران هیواد افغانستان کې فقط او فقط نمونې د تفصیم نیولو د کړنلاری کله ناکله د
تاخهير د یرسپک علت دی او بس.

د افغانستان مسلمان ملت چه د حبل المتنین متسکین او د آسمان ارشاد اتوممثیین دی.
ددوی د تهراونې تر سیلاب خپانده شو. او د پاک خدای چ، د ویناسو سه چه ناویل (فیما مددا
فی الله حق جماده ۷۸ آیه د چ سو) یعنی جماد و کړی د خدای چ، په لسکی د خدای چ، حق جماد.
نومکله د اسلام د عال تعالیم و ارشاد اتوبې سناکی حق جمادت د ادame و د ټکوو تشوچه د اسلام
پوې بله د ټیوه د طلی او سلحانه جماد په درشل کې تقویت کړو.

ګرایو شاکر د انو خنکه چه تاسو ته خکنده ده. چه د اسلام د عرفان نزده کوکلود د دو د لوړ
درې ټکابونه چه په چنوانیو اعما د پوې مربوط او استفاده کوله.

د جمادی تسلیمونو همترمو هم برانو د زد کوکنود اتکار د دشست د نهیوی په منظور
پدی د موسیتیو کې پنډی ۷۷ نه او مبنوون مسؤولیونه صلاحیت او هدایت و رکړه چه د ټکلوف مخابینو
لو علومو کړم چه په تعليم نصاب کې دی یو د لوړ ټکابونه چاپ او د پاکه دینو او معلمې ښو د نامنو
د استفاده د پاړ ټې بلابرکړي. چه د محتموا او مفهوم له نفع د اسلام د مقدس دین محمدی (ص)

غواشریعت، او د هنې مذهب ضامن او ساتندوی وي. ارد باهد ینو اوسلمانو مهاجینو د تولو اقتا د دتائید وي وي.

نوبې پې اساس د بنوونې او روزنې د هم آهنگی عالی شوری چه د تولو محترمې هېږد تائید له مخې تاسیس شو. چه د بنوونې او روزنې هم آهنگی عالی شوری د افغانستان د تعليمي مرکززاده تاسیس کړو. چه نوموري مرکزې خواهې شعباتولکه: د تعليمي نصاب مدیریت، د نظارت اړه دې مدیریت، د پلانت او خاړې اسټباط مدیریت، د اجلاني مدیریت، مالی مدیریت، د بنوونې او روزنې مدیریت، د سواد او زدہ کړي مدیریت شامل دي.

ددی مرکز منسوبین د تولو تنظيمونزد بنوونې او روزنې مختصین او هېږد اشخاص دی چه تول غږي پې مهدانه او مهدانه د ول سره د اسلامي بنوونې او روزنې د هکیم او تعليمي نصاب د توحید د پاره کار کړو.

پس له هنټ او شورې نه د تعليمي نصاب مختصین د دې مصاميونو د کتابونو د تههې پې باب کې دې نتیجه ته، سیدل چه د جمادی سخنو شرایطواو د کافی وقت د نه مونډالولله او س او س د دوو پخوا نیوا تهادیونو د رسی کتابونه سره پرتلې کړو او هغه عناوین او مصاميون چه د نه مان د مشکلاته پې نظر کې نیلو سره د اسلام او جهاد کتندوی فو تاکل.

نونکله د تعليمي نصاب مدیریت ویاړې چه هسی وقت او بخت ئ پیدا کړي تړخوچه د دارو جمادی تهادیونو د رسی مصاميونو مختلف کتابونه چه د مختلفون نصابو نوله خواطیع شوی وو سره پرتلې کړي او هغه مطالب او عناوین فو تاکل چه د اسلام مقدس دین د بنوونې او روزنې له نقطه نظر د نه کړي او د نه کونکو د پوهې بسطې مړ سوننې او د جهادې شرایط سره موافق وي انتخاب او چاپ کړي. من الله التوفيق.

اهداف نصاب تعلیمی هرکثر تعلیمی افغانستان

هدف عمومی: توحید تمدن نصاب تعلیمی تمام تنظیم های جهادی و بوجود آوردن تعلیم و تربیت خاص و جامع اسلامی که ضد هر نوع باطل پرستی و بدعت های بوده و همچنین استحکام بخش مذاهیم و قرآنی کل اسلام در جامعه اسلامی افغانستان باشد.

هدف خصوصی: تدریس توحید و وحدت پنهان باهیان اسلام و رهروان راه حقیقت استمکمن و قوانین عالی و معقول شرع اخور طور دایم و قایم گردند این نصاب مخصوص آسایش و سواد اسلامی پادونظر داشت و جایب و شرایط جهادی، فلسفی، اقتصادی، فرهنگی، تکنیکی، علمی و معرفی شود و در عین حال ممثل پیوند و اتصالات ناگستنی با جهان اسلام و میان فلسفه مقدس اسلام عزیزی می باشد.

هدف نهائی: اعلایی کلمه الله، اشان دادن عظمت و شان اسلام به بین اینا اصلاحات کمونیزم در افغانستان و جهان و مبارزه با اطلاعاتی زمان بر اساس مبانی و اصول قوانین قرآن عظیم الشان شریعت غرایی محمدی و الله حنیف حنفی در راه حصول رضای خداوند (ج) می باشد.
((وَمِنَ اللَّهِ التَّوْفِيقُ))

د افغانستان مجاہدینو اسلامی حکم

د افغانستان تعلیمی مرکز

د نصاب مدیریت

عقاید او فقہ

د خلورم ټولکی لپاره

عَالَم

د خلور مرتولگي لپاره

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
رَبِّ زَادَنِي عِلْمًا
قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
حضرت رسول کرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمائیدی.
رَضَيْتُ
خوبیت یم
بِاللَّهِ رَبِّا
اللَّهُ مورب دی.
وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا
او اسلام مو دین دی.
وَبِمُحَمَّدٍ نَبِيًّا وَرَسُولًا
او محمد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مو رسول ونبي دی.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على نبيه الامين
يرفع الله تعالى آمنوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجاتٌ
ترجمه: خداونج لور وی دایمات لر و نکود همچ له تاسونه او له مغوا کانونه چه پونه
له و ده په برهه کریده.
دانیه کریں گنه استباط کلیبی چه هیچ دول حسنة عمل خرگشت او باز کیفیات تپی
مجهوذه تلی.

داسلام به مقدس دین کب دیوی او علم اصیت تردیه اندانیج لور دی چه
آسان و هم د «اقراء باسم ربك الذي خلق» په مبارک آیت شروع شوی ده .
نوپدیه اسنس دستی پالنی موضوع او د اسلامی تقدیم زننه ، اعتماد ،
سیاست ، عبادات ، لخلافیات ، بشریع حقوق د فرآنیه بیوویه او ره نیب په
ترمیع کب داس فجیب ده چه دلول و جاییو لو سایلیو په ده شل او ترخ کب تقطیلونه به لوری
قطار کب موقعیت لریه .
مونب دو مدائنیت دلاریب لایه و هونگی ده چت په دیرو ماویه او سختو شن ایطوپی